

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2023

Chișinău

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru ratificarea
Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind
asocierea Republicii Moldova la programul „UE pentru sănătate”,
semnat la Bruxelles la 7 februarie 2023**

În temeiul art. 14 alin. (2) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 24-26, art. 137), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Președintelui Republicii Moldova spre examinare proiectul de lege pentru ratificarea Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind asocierea Republicii Moldova la programul „UE pentru sănătate”, semnat la Bruxelles la 7 februarie 2023.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe
și integrării europene

Nicolae POPESCU

Ministrul sănătății

Ala Nemerenco

Ministrul finanțelor

Veronica Sirețeanu

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE**

pentru ratificarea Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind asocierea Republicii Moldova la programul „UE pentru sănătate”, semnat la Bruxelles la 7 februarie 2023

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. – Se ratifică Acordul dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind asocierea Republicii Moldova la programul „UE pentru sănătate”, semnat la Bruxelles la 7 februarie 2023.

Art. 2. – Guvernul va întreprinde măsurile necesare pentru realizarea prevederilor Acordului menționat.

Art. 3. – Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene va notifica Comisiei Europene ratificarea Acordului nominalizat.

Art. 4. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președintele Parlamentului

Argumentarea
oportunității ratificării *Acordului dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană*
privind asocierea Republicii Moldova la programul „UE pentru sănătate”,
semnat la Bruxelles, la 7 februarie 2023

A. Descrierea tratatului.

Informații generale.

Acordul dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind asocierea Republicii Moldova la programul „UE pentru sănătate”, semnat la Bruxelles, la 7 februarie 2023, reprezintă un tratat internațional de nivel interstatal având următoarea structură: titlu, preambul, dispozitivul constituit din 4 articole (art. 1-4), clauze finale cuprinse într-un singur articol (art.5) și 2 Anexe.

Noul Program „UE pentru sănătate” va asigura continuitatea celui de-al III-lea Program UE de Acțiune în domeniul sănătății 2014-2020, scopul de bază fiind consolidarea capacităților și sistemelor de sănătate în contracararea viitoarelor crize de sănătate publică. Activitățile programului vor fi implementate de către Agenția Europeană Executivă pentru Sănătate și Digitalizare (HaDEA).

Programul „UE pentru sănătate” este deschis participării țărilor terțe, după cum este specificat în Articolul 6 al Regulamentului UE 2021/522 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 martie 2021 de instituire a unui program de acțiune a Uniunii în domeniul sănătății pentru perioada 2021-2027 și cuprinde 5 piloni prioritari: 1) prevenirea bolilor; 2) pregătirea pentru situații de criză; 3) sistemul de sănătate și personalul medical; 4) digitalizarea sistemelor de sănătate; 5) prevenirea cancerului. Acești piloni ar putea fi modificați în viitoarele programe anuale de lucru.

Informații privind conținutul tratatului.

Programul „UE pentru sănătate” completează politicile statelor membre în vederea îmbunătățirii sănătății umane și a asigurării unui nivel ridicat de protecție a sănătății umane în toate politicile și activitățile Uniunii.

Obiectivele generale ale programului sunt:

- îmbunătățirea și promovarea sănătății pentru a reduce povara reprezentată de bolile transmisibile și netransmisibile, prin sprijinirea promovării sănătății și prevenirii bolilor, prin reducerea inegalităților în materie de sănătate, prin promovarea unui stil de viață sănătos și prin promovarea accesului la asistență medicală;
- protejarea persoanelor din Uniune împotriva amenințărilor transfrontaliere grave pentru sănătate și consolidarea capacității de reacție a sistemelor de sănătate și a coordonării între statele membre pentru a face față amenințărilor;
- îmbunătățirea disponibilității și accesibilității, inclusiv a accesibilității din punct de vedere financiar, a medicamentelor și dispozitivelor medicale, și a produselor necesare în situații de criză, precum și sprijinirea inovării în ceea ce privește astfel de produse;

- consolidarea sistemelor de sănătate prin îmbunătățirea rezilienței acestora și a eficienței resurselor, în special prin: sprijinirea unei activități integrate și coordonate între statele membre, promovarea implementării celor mai bune practici și promovarea schimbului de date, consolidarea forței de muncă în domeniul sănătății, abordarea implicațiilor provocărilor demografice și promovarea transformării digitale.

Totodată, Programul poate oferi finanțare sub oricare dintre formele prevăzute la Art. 7 al Regulamentului UE 2021/522 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 martie 2021 de instituire a unui program de acțiune a Uniunii Europene în domeniul sănătății pentru perioada 2021-2027, în special sub formă de granturi, premii și achiziții publice.

Acordul nu poate fi modificat decât în scris, cu acordul comun al părților. Intrarea în vigoare a amendamentelor va urma aceeași procedură care se aplică și intrării în vigoare a prezentului acord.

Prezentul Acord rămâne în vigoare atâta timp cât este necesar pentru finalizarea tuturor proiectelor, acțiunilor, activităților sau a părților acestora, finanțate din programul „UE pentru sănătate”, a tuturor acțiunilor necesare pentru protejarea intereselor financiare ale Uniunii Europene și a tuturor obligațiilor financiare care decurg din punerea în aplicare a prezentului acord între părți.

B. Analiza de impact.

Informații generale.

Scopul general al programului „UE pentru sănătate” este îmbunătățirea, sprijinirea, promovarea sănătății și prevenirea bolilor, protejarea cetățenilor împotriva amenințărilor transfrontaliere grave, îmbunătățirea disponibilității și accesibilității a medicamentelor și dispozitivelor medicale, precum și consolidarea sistemelor de sănătate prin îmbunătățirea rezilienței acestora și a eficienței resurselor.

În contextul celor expuse, prin asocierea la Programul „UE pentru sănătate”, Republica Moldova va putea beneficia de posibilitatea de cooperare și concurare în calitate de partener egal în toate concursurile de proiecte lansate în cadrul acestui Program.

Reprezentanții Republicii Moldova vor avea dreptul de a participa, în calitate de observatori, la comitetul pentru programul „UE pentru sănătate”, fără drept de vot și pentru punctele care privesc Republica Moldova.

Republica Moldova va întreprinde toate măsurile necesare pentru a se asigura că bunurile și serviciile achiziționate în Republica Moldova sau importate în Republica Moldova, care sunt finanțate parțial sau integral în temeiul acordurilor de grant și/sau al contractelor încheiate pentru realizarea activităților în conformitate cu prezentul Acord, sunt scutite de taxele vamale, taxele de import și de alte taxe la import și de alte taxe fiscale, inclusiv TVA, aplicabile în Republica Moldova.

Oricare dintre părți poate denunța Acordul în orice moment prin notificarea în scris a intenției sale de a-l denunța. Denunțarea intră în vigoare în termen de trei luni calendaristice de la data la care destinatarul primește notificarea scrisă.

Aspectul politic, cultural și social.

Ratificarea Acordului nu contravine politicilor interne și externe promovate de Republica Moldova, însă va oferi oportunități de dezvoltare economică și socială a Republicii Moldova. De asemenea, tratatul va crea oportunități pentru realizarea obiectivelor specifice în domeniul sănătății.

Implementarea tratatului va asigura continuitatea dialogului moldo-comunitar atât din punct de vedere economic, politic, cultural și social. Drept consecință, populația va avea un acces la serviciile medicale mai avansate. Totodată, se așteaptă lărgirea gamei medicamentelor, și respectiv, accesibilității acestora.

Aspectul economic și de mediu.

Acordul dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind asocierea Republicii Moldova la programul „UE pentru sănătate” nu conține prevederi care ar avea repercusiuni negative asupra economiei și mediului Republicii Moldova.

Aspectul normativ.

Prevederile Acordului nu contravin prevederilor Constituției, legislației naționale în vigoare a Republicii Moldova și altor tratate internaționale la care Republica Moldova este parte. Prezentul Acord este compatibil cu prevederile Cartei ONU, cu angajamentele Republicii Moldova asumate la nivel internațional și regional, iar prevederile acestuia nu contravin legislației Uniunii Europene.

Încheierea tratatului nu implică adoptarea și/sau modificarea unor acte normative, și nici nu prevede necesitatea formulării unor rezerve.

Aspectul instituțional și organizatoric.

Aplicarea prevederilor prezentului Acord nu necesită înființarea unor structuri noi sau modificarea celor existente.

Reprezentanții Republicii Moldova vor avea dreptul de a participa, în calitate de observatori, în comitetul menționat la articolul 23 din Regulamentul (UE) 2021/522, fără drept de vot și pentru punctele care privesc Republica Moldova. Comitetul respectiv se întrunește fără prezența reprezentanților Republicii Moldova în momentul votării, însă va fi informată cu privire la rezultat.

Cheltuielile de deplasare și de ședere suportate de reprezentanții și experții Republicii Moldova în scopul participării în calitate de observatori la lucrările comitetului menționat la articolul 23 din Regulamentul (UE) 2021/522 sau la alte reuniuni legate de punerea în aplicare a programului „UE pentru sănătate”, se rambursează de către Uniunea Europeană pe aceeași bază și în conformitate cu procedurile în vigoare pentru reprezentanții și experții statelor membre ale Uniunii Europene.

Uniunea Europeană are dreptul de a realiza, în conformitate cu actele aplicabile ale uneia sau mai multor instituții sau organisme ale Uniunii Europene și în conformitate cu acordurile și/sau contractele relevante, analize și audituri tehnice, științifice, financiare sau de altă natură, la domiciliul oricărei persoane fizice cu reședința în Republica Moldova sau la sediul oricărei entități juridice stabilite în Republica Moldova care primește finanțare din partea Uniunii Europene, precum și la domiciliul sau sediul oricărui terț implicat în execuția fondurilor Uniunii Europene care își are reședința sau este stabilit în Republica Moldova.

Aspectul financiar.

Calitatea de țară asociată presupune achitarea unei contribuții la bugetul general al Programului. Procedura de contribuție financiară este reglementată de Regulamentul de instituire a programului „UE pentru sănătate”. Contribuția financiară reprezintă suma dintre contribuția operațională și taxa de participare.

Contribuția operațională acoperă cheltuielile operaționale și de sprijin ale programului și se va adăuga, atât sub formă de credite de plată și se va baza pe o cheie de contribuție definită ca raportul dintre produsul intern brut (PIB) al Republicii Moldova la prețurile pieței și PIB-ul Uniunii Europene la prețurile pieței. PIB-urile la prețurile de piață care urmează a fi aplicate sunt determinate de serviciile specializate ale Comisiei pe baza celor mai recente statistici disponibile pentru calculele bugetare din anul anterior anului în care se achită plata anuală.

Contribuția operațională inițială care trebuie achitată de Republica Moldova pentru participarea la programul „UE pentru sănătate”, va fi calculată pentru anii financiari respectivi prin aplicarea unei ajustări la contribuția cheie. Ajustarea cheii de contribuție se va efectua conform următoarei formule: Contribuția cheie ajustată = contribuția cheie x Coeficient.

În contextul ședinței RM – UE din data de 25 martie 2022 coeficienții de calcul au fost ajustați (general adjustment s-a mărit de la 25% la 50%), în cadrul căreia UE s-a arătat disponibilă să reducă din povara financiară a RM pentru participarea la program. Astfel, sumele estimate la moment sunt aproape înjumătățite comparativ cu cele estimate inițial (contribuția estimativă prevăzută pentru 2023 a fost redusă de la 295.000 EUR la 150.100 EUR).

Uniunea Europeană a comunicat că ajustările financiare agreeate reprezintă limita maximă pe care o poate oferi pentru Republica Moldova. În schimb, a fost confirmată posibilitatea Republicii Moldova de a beneficia de rambursarea din instrumentele financiare pentru vecinătate ale Uniunii Europene a unei anumite părți din contribuția financiară anuală.

Tabelul de calcul al contribuției financiare recepționat de la Uniunea Europeană indică calculele estimative ale contribuției financiare care ar urma să fi actualizate anual ținând cont de valoarea PIB-ului Republicii Moldova și al Uniunii Europene și bugetul anual al programului „UE pentru sănătate”.

Acordul prevede achitarea de către Ministerul Sănătății pentru anul 2023, a contribuției financiare în sumă totală de 150.100,00 euro (suma aproximativă în lei circa 3 mil.). De menționat că cheltuielile respective nu au fost aprobate în Legea bugetului de stat pe anul 2023.

Astfel, acoperirea cheltuielilor necesare urmează a fi efectuate din contul și în limita alocațiilor financiare prevăzute Ministerului Sănătății sau solicitate la o eventuală rectificare a Legii bugetului de stat pentru anul 2023, după caz.

În acest context, Comisia Europeană va emite, până cel târziu în luna aprilie a fiecărui exercițiu financiar, o cerere de fonduri adresată Moldovei, corespunzătoare contribuției sale în temeiul prezentului acord.

Respectiv, Contribuția financiară ia forma unei plăți anuale efectuate într-o singură tranșă, și urmează a fi achitată în euro la cursul oficial al Băncii Naționale în ziua efectuării transferului, cel târziu până în luna mai.

În cazul în care Republica Moldova nu efectuează plata până la scadență, Comisia Europeană trimite o scrisoare oficială de atenționare.

Astfel, orice întârziere a plății contribuției financiare conduce la plata de către Republica Moldova a unei dobânzi penalizatoare, care se aplică soldului începând cu data scadenței. Rata dobânzii pentru creanțele neplătite la data scadenței este rata aplicată de Banca Centrală Europeană operațiunilor sale principale de refinanțare, astfel cum este publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, seria C, în vigoare în prima zi calendaristică a lunii în care cade data scadenței, majorată cu un punct procentual și jumătate.

În cazul în care întârzierea la plata contribuției este de natură să compromită în mod semnificativ punerea în aplicare și gestionarea programului „UE pentru sănătate”, participarea Moldovei la programul „UE pentru sănătate” va fi suspendată de către Comisie în condiții de neplată în termen de 20 de zile lucrătoare de la trimiterea unei scrisori oficiale de rapel, fără a aduce atingere obligațiilor Uniunii în conformitate cu acordurile și/sau contractele de finanțare deja încheiate, corespunzătoare punerii în aplicare a acțiunilor indirecte pentru care a fost selectată Moldova.

Totodată, la implementarea tratatului internațional în cauză urmează a fi aplicate facilitățile fiscale și vamale aferente realizării proiectelor de asistență tehnică și investițională în derulare, care cad sub incidența tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Aspectul temporar.

Acordul va urma toate etapele și procedurile interne aferente ratificării și punerii în vigoare a unui tratat, stabilite prin Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova și în Regulamentul privind mecanismul de încheiere, aplicare și încetare a tratatelor internaționale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 442/2015.

Prezentul acord se aplică retroactiv, începând cu 1 ianuarie 2023 și rămâne în vigoare atâta timp cât este necesar pentru finalizarea tuturor proiectelor, acțiunilor, activităților sau a părților acestora, finanțate din programul „UE pentru sănătate”, a tuturor acțiunilor necesare pentru protejarea intereselor financiare ale Uniunii Europene și a tuturor obligațiilor financiare care decurg din punerea în aplicare a prezentului acord între părți.

Uniunea Europeană și Republica Moldova pot aplica prezentul Acord cu titlu provizoriu, în conformitate cu legislația și cu procedurile interne ale fiecăreia. Aplicarea cu titlu provizoriu începe la data la care părțile își comunică reciproc finalizarea procedurilor lor interne necesare în acest scop.

În cazul în care Republica Moldova notifică Comisiei, care acționează în numele Uniunii Europene, că nu își va finaliza procedurile interne necesare pentru intrarea în vigoare a prezentului Acord, prezentul Acord încetează să se aplice cu titlu provizoriu la data primirii notificării respective de către Comisie, care constituie data încetării în sensul prezentului Acord.

C. Analiza oportunității ratificării

Acordul dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană privind asocierea Republicii Moldova la programul „UE pentru sănătate” a fost semnat la Bruxelles, la 7 Februarie 2023, de către dna Natalia Gavrilița, Prim-ministra Republicii Moldova și dl Margaritis Schinas, Vicepreședintele Comisiei Europene pentru promovarea modului european de viață, în temeiul Decretului Președintelui nr. 761-IX din 26 decembrie 2022.

Acordul a fost semnat în două exemplare, în limbile engleză și română, ambele texte fiind autentice.

Fiind un tratat internațional, încheiat în numele Republicii Moldova și conform prevederilor Acordului de asociere la program, acesta va intra în vigoare la data la care părțile își vor comunica reciproc finalizarea procedurilor interne necesare. Acordul va fi aplicat retroactiv, începând cu 1 ianuarie 2023.

Prin încheierea Acordului de Grant, nu sunt necesare de a fi modificate sau elaborate careva acte normative.

Conform procedurilor interne (art.11, alin.(1), lit. b), art.14, alin.(1) și alin.(4) din Legea nr.595/1999 cu privire la tratatele internaționale, punctelor 163, 166, 173 din Hotărârea Guvernului nr.442/2015) Acordul este necesar a fi ratificat de către Parlamentul Republicii Moldova. Ulterior, în baza legii de ratificare, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene va notifica Comisiei Europene, care acționează în numele Uniunii Europene despre îndeplinirea procedurilor interne necesare pentru intrarea în vigoare a Acordului.

Secretar General

Lilia GANTEA